

**МИНИСТЕРСТВО НАУКИ И ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ
РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ**

Федеральное государственное автономное образовательное учреждение
высшего образования

«Национальный исследовательский Нижегородский государственный
университет им. Н.И. Лобачевского»

Центр арменоведения

ГРАММАТИЧЕСКАЯ КАТЕГОРИЯ

ОПРЕДЕЛЕННОСТИ / НЕОПРЕДЕЛЕННОСТИ В АРМЯНСКОМ ЯЗЫКЕ

Учебно-методическое пособие

Рекомендовано методической комиссией ИМОМИ для студентов ННГУ,
обучающихся по направлениям подготовки: 41.03.01 «Зарубежное
регионоведение», 41.03.05 «Международные отношения».

Нижний Новгород

2022

УДК 811.19

ББК 81.2 Арм923

ГРАММАТИЧЕСКАЯ КАТЕГОРИЯ ОПРЕДЕЛЕННОСТИ / НЕОПРЕДЕЛЕННОСТИ В АРМЯНСКОМ ЯЗЫКЕ. Составитель: Сафарян Р.А. Учебно-методическое пособие. – Нижний Новгород: ННГУ им. Н.И.Лобачевского, 2022. – 27с.

Рецензенты: Кандидат политических наук, доцент, руководитель Французского центра ИМОМИ Смирнова О.А.

Настоящее учебно-методическое пособие по армянскому языку предназначено для студентов Института международных отношений и мировой истории, обучающихся по направлениям подготовки 41.03.01 «Зарубежное регионоведение», 41.03.05 «Международные отношения».

Пособие составлено в соответствии с программой курса армянского языка для высшего учебного заведения и носит дополняющий характер.

Употребление артикля – одно из сложных грамматических явлений в армянском языке. Данное пособие посвящено анализу артиклей современного армянского языка. Сравнительный анализ употребления разных артиклей поможет разобраться в их сходстве и различии, а также в особенностях их использования. Каждый раздел сопровождается упражнениями, направленными на формирование навыков выявления этих грамматических трудностей и нахождения адекватных способов перевода артиклей. Целью пособия является привитие учащимся навыков правильного употребления артиклей в устном и письменном общении на армянском языке.

Ответственный за выпуск: председатель методической комиссии Института международных отношений и мировой истории ННГУ к. и. н., доцент С.В. Бушуева

УДК 811.19

ББК 81.2 Арм923

© Нижегородский государственный университет им. Н.И. Лобачевского, 2022

ОГЛАВЛЕНИЕ

ВВЕДЕНИЕ	4
I. КАТЕГОРИЯ ОПРЕДЕЛЕННОСТИ / НЕОПРЕДЕЛЕННОСТИ В АРМЯНСКОМ ЯЗЫКЕ.....	5
II. УПОТРЕБЛЕНИЕ ОПРЕДЕЛЕННОГО АРТИКЛЯ.....	13
III. УПОТРЕБЛЕНИЕ НУЛЕВОГО АРТИКЛЯ.....	18
IV. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАННОЙ ЛИТЕРАТУРЫ.....	26

ВВЕДЕНИЕ

Настоящее учебно-методическое пособие по армянскому языку предназначено для студентов Института международных отношений и мировой истории, обучающихся по направлениям подготовки 41.03.01 «Зарубежное регионоведение», 41.03.05 «Международные отношения».

Пособие составлено в соответствии с программой курса армянского языка для высшего учебного заведения и носит дополняющий характер.

Начиная изучение артикля в армянском языке учащиеся сталкиваются с новой для них категорией определенности – неопределенности. В русском языке эта категория выражена только лексически. Поэтому у учащихся нет опоры на русский язык. Правильное употребление артиклей – один из наиболее важных разделов изучения армянского языка – свидетельствует об уровне владения языком говорящего, о его образованности. В связи с тем, что в русском языке отсутствуют артикли, большинству студентов, изучающих армянский язык, достаточно трудно понять категорию определенности/неопределенности, которой оперируют носители армянского языка. Артикли – трудная тема в армянской грамматике, а неправильное использование артиклей – одна из наиболее часто допускаемых ошибок русскоязычных студентов. Настоящее пособие представляет собой свод основных правил употребления артиклей с различными типами имен существительных, в зависимости от выполняемой ими синтаксической функции в предложении. Функционально-прагматический подход позволяет объяснить, почему тот или иной артикль требуется в конкретной коммуникативной ситуации. Каждый раздел сопровождается упражнениями, направленными на формирование навыков выявления этих грамматических трудностей и нахождения адекватных способов перевода артиклей. Задания выстроены по принципу от простого к сложному с разными функциями определенного артикля.

I. КАТЕГОРИЯ ОПРЕДЕЛЕННОСТИ / НЕОПРЕДЕЛЕННОСТИ В АРМЯНСКОМ ЯЗЫКЕ

Категория определенности / неопределенности выражается в армянском языке присутствием или отсутствием определенного артикля.

Для выражения неопределённости используются местоимения: «какой-то», «какая-то», «какие-то», «какое-то», а ещё числительное «один». В армянском языке неопределенный артикль выражается нулевым окончанием существительного.

Սա տուն է: Это дом.

Երկնքում աստղեր են տեսնում:

На небе вижу звезды.

Ինձ կարմիր մատիտ տուր:

Дай красный карандаш.

Բակում աղջիկներ են խաղում:

Во дворе играют девочки.

Այս անտառում սունկ շատ է լինում:

В этом лесу много грибов.

Значение неопределенности может быть передано также неопределенным артиклем մի, который ставится перед существительным в единственном числе и означает один, некий.

Մի օր նրանք հանդիպեցին:

В один день они встретились.

Մի երեխա էր քեզ հարցնում:

Тебя спрашивал ребенок.

Մի մարդ մոտեցավ տանը:

Человек подошел к дому.

Մի գիրք տուր կարդալու:

Дай книгу для чтения.

Существительное в определенном виде обозначает предмет, который знаком, известен. Определенность означает, что предмет индивидуализирован, выделен из всех остальных предметов этого вида, а неопределенность представляет собой более общую ссылку на этот тип предметов в целом. В русском языке всё это выражается лексически. Для выражения определённости используются указательные местоимения: «этот», «эта», «это», «эти» или «тот», «та», «те», «то». По своей функции они соответствуют определённой артиклю.

Артикль в армянском языке ставится после существительного и пишется слитно с ним. Определённый артикль ը прибавляется к словам, которые заканчиваются на согласный звук:

без артикля   с артиклем ը

նամակ   նամակը

անուն   անունը

լուսին   լուսինը

սենյակ   սենյակը

Определенный артикль имеет вид -ն, если определяемое слово кончается на гласный:

без артикля   с артиклем ն

Արա   Արան

Չարինե   Չարինեն

տարի   տարին

օղաչու   օղաչուն

Определенный артикль имеет вид -ը, если следующее слово начинается с согласного:

Նրա հայրը խիստ մարդ է:

Его отец строгий человек.

Ուսանողները մտան համալսարան:

Студенты вошли в университет.

Պատուհանը փակիր:

Окно закрой.

Մատիտը տո՛ւր:

Дай карандаш.

Մենյակը մեծ է:

Комната большая.

Արսենը նրա ընկերն է:

Арсен его друг.

Գիրքը պահարանում է:

Книга в шкафу.

Определенный артикль имеет вид -ն, если следующее слово начинается с гласного:

Արմենն ընդունակ ուսանող է:

Армен способный мальчик.

Խանութն այսօր փակ է:

Магазин сегодня закрыт.

Ծխելն արգելվում է:

Курить запрещено.

Նախաճաշն արդեն պատրաստ է:

Завтрак уже готов.

Մատիտն այստեղ է:

Карандаш здесь.

Նարինեն այսօր աշխատում է:

Наринэ сегодня работает.

Մատանին նվիրել է հայրը:

Перстень подарил отец.

Փոքրիկ տղան արև է նկարում:

Маленький мальчик рисует солнце.

Если последующее слово начинается на гласный, артикль имеет вид либо -ը, либо -ն. Если слово с артиклем произносится слитно со следующим словом, имеет вид -ն, если отдельно – вид -ը:

Գիրքն արդեն կարդացել է:

Книгу уже прочитал.

Գիրքը արդեն կարդացել է:

Книгу уже прочитал.

Արամն ուզում է մեկնել:

Арам хочет уехать.

Արամը ուզում է մեկնել:

Арам хочет уехать.

ВАЖНО! Глагол-связка եմ начинается с гласного и образует единое целое с предыдущим словом-именной частью сказуемого. Если именная часть сказуемого требует артикль, он всегда имеет вид -ն:

Նա եղբայրն է, իսկ սա որդին է:

Он брат, а это – сын.

Սա սուր դանակն է:

Это острый нож.

Если определенный артикль перед глаголом էմ в утвердительной форме, имеет вид -ն, но перед отрицательной формы этого же глагола, т.е. перед согласным, имеет вид -ը:

Մա իմ գիրքն է:

Մա իմ գիրքը չէ:

-Նա քո ծանոթն է:

-Ոչ, նա իմ ծանոթը չէ:

-Այս երիտասարդը Լևոնն է:

-Ոչ, Լևոնը չէ, Արմենն է:

В конце слова гласный ը не принимает ударение, ударение падает на предпоследний слог:

նկա՛րը, մա՛րդը, երկի՛նքը, բժի՛շկը:

1) Напишите определенную форму следующих слов:

Ժամանակ, երեկո, հյուր, ճանապարհ, գինի, պայուսակ, Հասմիկ, տնօրեն, Նարինե, աղավնի, բույս, քաղաք, գետ, ընկեր, սրճարան, ամիս, աշխարհ:

2) В каком предложении отсутствует определенный артикль?

А) Դուռը փակեք:

Б) Խաղն արդեն սկսվեց:

В) Հենց նոր մտանք կայարան:

3) Поставьте подходящий артикль ը или ն:

Մա իմ կատու է:

Մաքն՝ շուն է:

Նրա քույր ուսուցիչ է:

Իմ անուն Լուսինե է:

Նրա եղբայր խելացի է:

Երևան քաղաք գեղեցիկ է:

Արամ իմ մտերիմ ընկեր է:

4) Перепишите без переносов, оставьте те буквы р, которые не "скрытые", т.е. являются определенным артиклем:

Դա-րեր շա-րու-նակ թըշ-նա-մի-նե-րը ձրգ-տել են գրա-վել Ե-րե-վա-նը: 14 ան-գամ այն ձեռ-քից ձեռք է ան-ցել: 1827 թվա-կա-նի հոկ-տեմ-բե-րի 1-ին ռու-սա-կան զոր-քե-րը մը-տել են Ե-րե-վան: Թուրք-մեն-չա-յի պայ-մա-նա-գրով քա-ղա-քը դար-ձավ խա-նու-թյան կենտ-րոն: 1918 թվա-կա-նի մա-յի-սի 28-ին Ե-րե-վա-նը հրո-չակ-վեց որ-պես Հա-յաս-տա-նի հան-րա-պե-տու-թյան մայ-րա-քա-ղաք:

5) Выписать из текста существительные с определенным артиклем:

Նիժնի Նովգորոդը Ռուսաստանի Դաշնության ամենամեծ քաղաքներից է: Այն Պրիվոլժիեի արդյունաբերական ու մշակութային կենտրոնն է: Նիժնի Նովգորոդը հիմնադրել է Յուրի Վսեվոլոդովիչը 1221 թվականին: Սովետական իշխանության տարիներին քաղաքը կոչվում էր Մաքսիմ Գորկու անունով: Նիժնի Նովգորոդը գտնվում է Վոլգա ու Օկա գետերի ափերին: Քաղաքը բաժանված է երկու մասի, որոնք միանում են 4 կամուրջներով: Այստեղ կան շատ գործարաններ, ֆաբրիկաներ, մշակույթի օջախներ: Ամենամեծ գործարանը «ԳԱԶ» գործարանն է:

Նիժնի Նովգորոդը հարուստ է եկեղեցիներով, որոնցից ամենահինը գտնվում է քաղաքի կենտրոնում՝ Կրեմլում: Կրեմլի մոտ է գտնվում Մինինի հրապարակը, որտեղ նաև մեր համալսարանն է:

Նիժնի Նովգորոդը իմ հարազատ քաղաքն է: Այստեղ եմ անցկացրել իմ մանկությունը, այստեղ եմ գնացել դպրոց, այստեղ սովորում եմ համալսարանում...

6) Переведите текст с русского на армянский.

...Когда совершаешь прогулку по нынешнему Еревану, нужно на время забыть будничные заботы, - и тогда перед тобой откроются сокровенные черты, делающие облик Еревана привлекательным и неповторимым, ведь, если видишь многое, то непременно встретишь и неожиданное. Красота туфа самых разных оттенков, сочетающаяся с зеленью скверов, скульптура и многочисленные декоративные формы, возникающие на стенах зданий и в свободных пространствах города. Каменная резьба – одна из старейших примет национального зодчества, множество фонтанчиков и больших фонтанов, искусственные озера. Наконец, архитектурные ансамбли города – живая связь времен, продолжение традиций армянских зодчих – все это создает впечатление цельности и красоты.

II. УПОТРЕБЛЕНИЕ ОПРЕДЕЛЕННОГО АРТИКЛЯ

С артиклем употребляются:

- Собственные имена в роли подлежащего:

Լուսինեն երեկ համալսարանում էր:

Лусинэ вчера была в университете.

Արմենը թեյ է խնդրում:

Армен просит чай.

Տիկին Մարգարյանը իմ առաջին ուսուցչուհին է:

Госпожа Маргарян моя первая учительница.

Պարոն Համբարձումյանը չի մասնակցում գիտաժողովին:

Господин Амбарцумян не участвует в конференции.

- Любая часть речи в функции подлежащего:

Բարին միշտ էլ հաղթում է:

Доброта всегда побеждает.

Լավը միշտ էլ գնահատվում է:

Хорошее всегда ценится.

Յոթը իմ սիրած թիվն է:

Семь – мое любимое число.

Այս դասագիրքը իմը չէ:

Этот учебник не мой.

- Существительные с притяжательным местоимением:

Քո պայուսակը ինձ մոտ է:

Твоя сумка у меня.

Իմ եղբայրը մեկնել է Հայաստան:

Мой брат уехал в Армению.

Քո երազանքը կատարվեց:

Твоя мечта сбылась.

Ձեր ստորագրությունը անհրաժեշտ է:

Ваш подпись необходим.

Նրանց տունը քաղաքի ծայրամասում է:

Их дом на окраине города.

Մեր միակ հայրենիքը Հայաստանն է:

Наша единственная родина Армения.

- Существительные с указательным местоимением:

Այս տետրը տուր Արամին:

Эту тетрадь отдай Араму.

Այդ գիրքը չեմ կարդացել:

Эту книгу не прочитала.

Այն տունը տեսնու՞մ ես:

Тот дом видишь?

- Если прилагательное в превосходной степени употребляется как именная часть сказуемого:

Մեր խաղողը ամենահամեղն է:

Наш виноград самый вкусный.

Ձեր շենքը ամենաբարձրն է:

Ваш дом самый высокий.

Մեր խմբում նա ամենարնդունակն է:

В нашей группе он самый способный.

1) В каком предложении отсутствует определенный артикль?

A) Նրանք հիացմունքով դիտում էին քաղաքի տեսարժան վայրերը:

Б) Ուսանողներն այդ օրը մինչև ուշ երեկո համալսարանում էին:

B) Երևանը աշխարհի հնագույն քաղաքներից մեկն է:

Д) Էրեբունի կառուցել է Արգիշտի Առաջինը:

2) Выписать из текста существительные с определенным артиклем:

Արդեն հինգ տարի է, ինչ ավարտել եմ դպրոցը: Երբեմն ինձ թվում է, թե դա վաղուց է եղել: Երևի պատճառն այն է, որ փոխվել է իմ միջավայրը, ունեմ նոր ընկերներ, նոր հետաքրքրություններ: Ժամանակ առ ժամանակ հիշում եմ դասընկերներիս: Ինձ մեղավոր եմ զգում, որ տեղեկություն չունեմ նրանցից շատերի մասին: Գիտեմ, որ շատերը բարձրագույն կրթություն են ստանում, մի քանիսը ամուսնացել են, իսկ մեր դասարանի երեք տղաներ մեկնել են արտասահման: Յուրաքանչյուրն ապրում է իր կյանքով: Արդյոք ճի՞շտ է, որ դպրոցից հետո մենք չենք հանդիպել: Չէ՞ որ այնքա՛ն մտերիմ էինք դպրոցում, ամբողջ օրը միասին էինք անցկացնում: Իհարկե, կարելի է այսօր համացանցի միջոցով գտնել նրանց, բայց կարծես թե դրա համար ժամանակ չես կարողանում գտնել: Ա՛խ, այդ ժամանակը... Այնպես արագ է թռչում այն, որ չես հասցնում նույնիսկ մանկության ընկերներիդ գտնել: Գուցե ես պարզապես արդարացնու՞մ եմ ինձ: Իհարկե, ձգտում եմ ինքս ինձ արդարացնել: Նստեցի գրասեղանի մոտ, միացրի համակարգիչը ու փնտրեցի իմ դասընկերներին: Իհարկե, գտա շատերին: Երբ նամակ էի գրում

նրանց, հասկացա, որ ժպտում եմ: Գիտեմ, որ հետո անհամբեր սպասելու եմ նրանց պատասխաններին...

3) Найти и выписать из диалога существительные с определенным артиклем:

-Դու տարվա բոլոր եղանակներն ես սիրում:

-Ես սիրում եմ միայն գարունն ու ամառը, երբ արևը պայծառ է, տաք է ու հաճելի: Կարող ես երեկոյան զբոսնել ու չմրսել:

-Իսկ ես սիրում եմ աշունը, նույնիսկ եթե անձրև է գալիս ու ցուրտ է: Հիմա իսկական ոսկե աշուն է: Անհնար է չնկատել այսպիսի գեղեցկություն: Ափսոս ժամանակ չունեմ հաճախ զբոսայգի գնալու:

-Ընդհանրապես աշնանը տխուր է, մանավանդ աշնան վերջին ամսին՝ նոյեմբերին: Հիմա հոկտեմբերն է, դեռ երբեմն արև կա:

-Այս տարվա հոկտեմբեր ամիսը տաք է, անձրևոտ օրերն էլ քիչ են:

-Երեքշաբթի ազատ ենք, դաս չունենք: Ուզում եմ միասին գնանք «Շվեյցարիա» զբոսայգին: Ես այնտեղ չեմ եղել բարեկարգումից հետո:

-Ես էլ չեմ եղել, բայց հիմա հեռավար ուսուցում է, չգիտեմ՝ երեքշաբթի դաս ունենք, թե ոչ: Այսօր երեկոյան պարզ կլինի:

-Ասում են երկար է տևելու հեռավար ուսուցումը: Երևի մինչև Նոր տարի տանը մնանք:

-Չեմ կարծում, մի թե այդքան բարդ է լինելու իրավիճակը:

-Ոչ ոք ոչինչ չի կարող ասել, հատկապես հիմա, երբ օրեցօր (օր օրի, օրըստօրե) վիճակը ծանրանում է: Ես էլ եմ ձանձրանում տանը:

-Դուրս չե՞ս գալիս զբոսնելու:

-Երբեմն դուրս եմ գալիս: Այնպես եմ ուզում շուտ վերջանա այս համավարակը:

-Բոլորն են հոգնել, բայց ի՞նչ կարող ես անել: Մի խոսքով, արի երեքշաբթի հանդիպենք ու լավատեսությամբ նայենք կյանքին:
-Լավ, վաղը կզանգահարեմ: Եթե շատ ցուրտ չլինի ու եղանակը չփչանա, կգնանք զբոսայգի:

4) Переведите текст с русского на армянский:

Любая встреча с соотечественниками – это еще и возможность собраться вместе. Я, не задумываясь, люблю свой народ, и для меня не имеет значение, где проживает армянин в России или в другой части земного шара. Когда встречаюсь с армянской публикой, это мне дает новый приток сил для дальнейшей творческой деятельности. Конечно, сами люди различаются своим мышлением, поведением, но все они для меня армяне. Ведь даже дети из одной семьи отличаются, так ведь? Даже два брата, которые родились от одних и тех же родителей - бывают разные. Но для меня это не имеет значение, армяне - это близкие и любимые мне люди. Просто, исходя из жизненных условий, и правовых отношений в стране, у людей формируется определенный характер.

4) Отметьте предложения с ошибками в употреблении артиклей:

Հովհաննես Թումանյանն հայ ազգային բանաստեղծը է: Այս երգը իմ սիրած երգ է: Եղանակը այսօր ամպամած է: Ամռանը Նիժնի Նովգորոդում հաճախ անձրևն է գալիս: Այս գիրքն հետաքրքիր է: Այս ամառն Հայաստանում շատ շոգ էր: Այստեղ ծխելը արգելվում է:

III. УПОТРЕБЛЕНИЕ НУЛЕВОГО АРТИКЛЯ

Неопределенный артикль употребляется в следующих случаях: если о предмете упоминается впервые и предмет не известен собеседнику.

Դռան մոտ տղա է կանգնած:

Այդ սենյակում երեխա է խաղում:

Если предмет или лицо рассматривается как один из многих таких же предметов.

Սեղանի վրա մատիտ ու գրիչ կա:

Գրադարանից Արամը գիրք վերցրեց:

Не получают артикля:

- Существительные, обозначающие время, если употребляются в функции наречия времени:

Այս տարի անպայման գնալու եմ Հայաստան:

В этом году обязательно поеду в Армению.

Անցյալ ամառ չեմ հանգստացել:

Прошлым летом не отдыхала.

- Существительные со следующими местоимениями:

Ամեն (մի), յուրաքանչյուր, ոչ մի, մի, որևէ, ինչ-որ, ի՞նչ, ինչպիսի՞, այսպիսի, այդպիսի, այնպիսի:

Ամեն մարդ իր կարծիքն ունի:

Каждый человек имеет свое мнение.

Ամեն մի մարդ իր ճակատագիրն ունի:

Каждый человек имеет свою судьбу.

Յուրաքանչյուր մայր երազում է իր երեխային երջանիկ տեսնել:

Каждая мать мечтает своего ребенка видеть счастливым.

Ոչ մի օր նա չկարողացավ ժամանակ գտնել:

Ни один день он не нашел времени.

Մի գիրք տուր կարդալու համար:

Дай книгу для чтения.

Որևէ մատիտ տուր:

Дай какой-нибудь карандаш.

Նա ինչ-որ բան էր ուզում ասել:

Он что-то хотел сказать.

Ի՞նչ գիրք ես ուզում կարդալ:

Какую книгу хочешь читать?

Ինչպիսի՞ աշխատանք ես ուզում կատարել:

Какую работу желаешь сделать?

Այսպիսի կահույք եմ ուզում գնել:

Такую мебель хочу купить.

Այդպիսի աշխատանք նա չի կարող կատարել:

Такую работу он не сможет выполнить.

- Существительные с числительными:

հինգ հոգի, տասնյոթ ուսանող, հարյուր մեկ օր:

пять человек, восемнадцать студентов, сто один день.

- При обращении:

Երիտասա՛րդ, կարո՞ղ ես ցույց տալ ճանապարհը դեպի եկեղեցի:

Молодой человек, сможете показать дорогу в церковь?

Արմա՛ն, վերցրու այդ ճամպրուկը:

Арман, бери чемодан.

Աշո՛տ, վերադարձիր տուն:

Ашот, возвращайся домой.

- Существительные в роли обстоятельства места (если отвечают на вопрос куда?):

Գնա խանութ ու հաց գնիր:

Иди в магазин и купи хлеб.

Այսօր անպայման մտիր համալսարան:

Сегодня обязательно заходи в университет.

Երեկոյան գնալու եմ թատրոն:

Вечером пойду в театр.

- Подлежащее при глаголе-сказуемом կա (есть):

Ափսե՛ում ճաշ կա:

В тарелке обед.

Բաժակում ջուր կա:

В стакане вода.

Լսարանում մարդ չկա:

В аудитории никого нет.

- Прямое дополнение при глаголе-сказуемом ունի:

Մայրս մեծ տուն ունի:

У моей матери большой дом.

Ես մեծ գրադարան ունեմ:

У меня большая библиотека.

Այսօր ժամանակ չունեմ:

Сегодня у меня нет времени.

Նա տրամադրություն չունի:

У него нет настроения.

- Существительное, являющееся частью именного сказуемого:

Նա խելացի ուսանող է:

Он умный студент.

Արարատը բարձր սար է:

Арагат высокая гора.

Տիկին Հակոբյանը խիստ դեկավար է:

Госпожа Акопян строгий руководитель.

- 1) В предложениях с сказуемом ունի найти прямые дополнения:

Անգլիացիներն ասում են՝ քո տունը քո ամրոցն է: Ես կարծում եմ, որ դա ճիշտ է: Ոչ մի տեղ մարդը իրեն չի զգում այնպես ազատ, ինչպես իր տանը: Մեր տանը ես իմ սենյակն ունեմ: Սենյակը մեծ չէ, բայց ես ունեմ բոլոր անհրաժեշտ իրերը՝ հեռուստացույց, համակարգիչ, բազմոց, գրասեղան, բազկաթոռ, մահճակալ, գրապահարան և զգեստապահարան: Պատերին գեղեցիկ բնանկարներ են: Պատուհանի գոգին ծաղիկներ են դրված: Լուսամուտը վարագույրներ չունի: Ինձ այդպես հարմար է: Ես սիրում եմ, երբ սենյակը լուսավոր է: Ես հանգստանում եմ միայն իմ սենյակում: Կարող եմ երաժշտություն լսել ու գիրք կարդալ: Ունեմ նոր համակարգիչ և երեկոյան նստում եմ համակարգչի մոտ: Շաբաթը մեկ անգամ ես հավաքում եմ սենյակս, մաքրում հատակը, սրբում փոշին:

Գարնանը և աշնանը լվանում եմ պատուհանները: Երջանիկ է այն մարդը, ով իր անձնական անկյունն ունի:

2) В диалоге найти существительные, которые являются частью именно сказуемого:

- Բարև, Ալեքսանդրա, վաղը գալու՞ ես Սաշայենց տուն:
- Երևի (ըստ երևույթին): Ժամը քանիսի՞ն էք գնալու:
- Վեսօրից հետո, մոտավորապես ժամը 2-ին:
- Վաղը եղանակը փչանում է, անձրև է գալու:
- Ասում են կարկուտ է լինելու: Բայց ոչինչ, մենք տանն ենք լինելու, դուրս չենք գա:
- Դավիթ, Սաշան երեխա է ունեցել, ի՞նչ ենք նվիրելու:
- Առայժմ չենք որոշել: Երևի փող տանք:
- Ինչքա՞ն ենք հավաքելու:
- Յուրաքանչյուրս 1000 ռուբլի:
- Քիչ չէ՞:
- Կարծում եմ՝ ոչ: Նրա հարսանիքին մենք 3000 ռուբլի ենք տվել:
- Որտե՞ղ ենք հանդիպելու:
- Շչերբինկի ավտոկայանում: Մինչ այդ շուկա կմտնենք , միրգ ու քանջարեղեն կգնենք: Տաք հագուստ վերցրու, որովհետև այնտեղ ցուրտ է լինելու: Դրսում ենք խորոված անելու:
- Հովանոց էլ կվերցնեմ: Չեմ սիրում թրջվել: Վախենում եմ հիվանդանալ:
- Այո, վաղը 8 աստիճան է լինելու:
- Միայն թե հորդ անձրև չգա:
- Այսօր երկնքում ամպեր չկան, արևն էլ պայծառ է:

- Այստեղ եղանակը մի քանի ժամում փոխվում է: Սա Հայաստանը չէ:
- Այնտեղ հիմա սաստիկ շոգ է: Այստեղ ավելի լավ է: Ես ոչ ցուրտն եմ սիրում, ոչ էլ շոգը:
- Ես էլ:
- Դե ինչ, վաղը ժամը 13.30-ին կհանդիպենք Շչերբինկի 1-ում: Շուկա կմտնենք ու կգնանք ավտոկայան:
- Լավ, բայց իմ իրերը ծանր են լինելու:
- Շատ բան մի վերցրու: Ընդամենը 2 օր ենք մնալու:
- Լավ, մինչ վաղը:
- Առայժմ:

3) Выделить существительные с нулевым артиклем:

- Ի՛նչ գեղեցիկ ես այսօր, Ալեքսանդրա:
- Հենց նոր եմ դուրս եկել գեղեցկության սրահից:
- Տեսքդ տոնական է: Այսօր միջոցառու՞մ ունես:
- Եղբորս հոբելյանն է, 30 տարեկան է դառնում: Ուզու՞մ ես գալ: Ես հրավիրում եմ քեզ:
- Հաճույքով: Իսկ որտե՞ղ եք նշելու:
- «Աբրիկոս»-ում: Ժամը 7-ին քեզ կսպասեմ այնտեղ:
- Շա՞տ մարդ է լինելու:
- Մոտ 20 հոգի: Մի քանիսին դու գիտես, նրանք մեզ մոտ են սովորել:
- Ի՞նչ նվիրեմ եղբորդ:

-Ոչինչ պետք չէ:

-Այդպես չի լինի: Ի՞նչ օժանելիք է սիրում:

-Միայն թե քաղցր բույր չունենա:

-Լավ, երեկոյան կհանդիպենք:

-Կսպասեմ քեզ: Առայժմ:

-Առայժմ:

4) Составить предложения с местоимениями: ամեն (մի), յուրաքանչյուր, ոչ մի, մի, որևէ, ինչ-որ, ի՞նչ, ինչպիսի՞, այսպիսի, այդպիսի, այնպիսի.

5) Переведите на русский язык. Обратите внимание на наличие или отсутствие артикля:

Հայաստանում փետրվարի 19-ը Գիրք նվիրելու օրն է: Այդ օրը հայ մեծ բանաստեղծ Հովհաննես Թումանյանի ծննդյան օրն է: Այդ օրը մարդիկ միմյանց գրքեր են նվիրում, կազմակերպվում են բազմաթիվ միջոցառումներ, ընթերցումներ: Գրախանութները գրքեր են նվիրում մարդկանց: Հրատարակչությունները գրքեր են նվիրում գրադարաններին: Գրադարաններին գրքեր են նվիրում նաև մարդիկ: Ամեն գրախանութ անցկացնում է իր միջոցառումը: «Հայ գիրք» գրախանութում երեք գիրք գնելու դեպքում նվեր են ստանում ևս մեկ գիրք: Ամեն տարի ֆեյսբուքում հարցեր են տրվում և պատասխանողները որպես նվեր գիրք են ստանում:

Հայաստանում 5-րդ դարից նշվում է նաև Թարգմանչաց տոնը: Այն նշվում է հոկտեմբերի երկրորդ շաբաթ օրը: Տոնը սկսվում է Օջականում՝

Հայոց այբուբենին նվիրված հուշարձանի մոտ: Լավագույն թարգմանիչներին տրվում է Եղիշե Չարենցի անվան մրցանակ: Առաջին թարգմանված գիրքը եղել է Աստվածաշունչը:

4) Переведите на армянский язык:

В 1837 году в Гюмри началось строительство русской крепости. В этот же период сюда прибыл император Николай I, и переименовал город в Александрополь в честь своей супруги Александры Федоровны. Официальный же административный статус города Александрополю был предоставлен в 1840 г. К концу XIX века пограничный город-крепость Александрополь превратился в один из крупнейших по размерам и значению торговый и культурный центр Закавказья. Здесь процветали ремесла, бойко шла торговля, а железнодорожные пути соединяли город с основными центрами региона. После Первой мировой войны тут недолго господствовали турки, а в 1921 г. на территории Армении установилась советская власть. В 1924 году Александрополь переименовали в Ленинакан. В начале 1991 г. город опять стал называться Кумайри, а после обретения Арменией суверенитета (в том же году) обрел свое нынешнее имя – Гюмри.

Список рекомендованной литературы

1. Маркосян, А.С. Учебник армянского языка. Часть первая. Вводный курс. Второе издание. – М.: Баласс, 2011. – 224с.
2. Маркосян, А.С. Учебник армянского языка. Часть вторая: Основной курс. – М.: Баласс, 2001.-256с.
3. Маркосян, А.С. Учебник армянского языка. Часть третья: Продвинутый курс.- М.: Баласс, 2004.-240с.
4. Комарова, Р.А. Армянский язык для стран СНГ: учебник /Р.А.Комарова, Ю.В.Карташевская, И.А.Краева, Т.С.Сорокина, Г.М.Фролова.-М.: ИПК МГЛУ «Рема», 2009.-304с.
5. Тер-Аракелян Р. Переводная грамматика.-Ереван, 2005.-176с.
6. Սուրբիսայան Ա. Մ.Ժամանակակից հայոց լեզու:-Երևանի համալսարանի հրատ., 1999, 352 էջ

Сафарян Регина Арутюновна

**ГРАММАТИЧЕСКАЯ КАТЕГОРИЯ
ОПРЕДЕЛЕННОСТИ / НЕОПРЕДЕЛЕННОСТИ В АРМЯНСКОМ ЯЗЫКЕ**

Учебно-методическое пособие

Федеральное государственное автономное образовательное учреждение
высшего образования «Национальный исследовательский Нижегородский
государственный университет им. Н.И. Лобачевского»

603022, Нижний Новгород, пр. Гагарина, 23.